

19 APR 2012

Kriminalomsorgen region sør

Det kongelige justis og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2012/01988-28/008

Dato:
16.04.2012

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG OM ENDRINGER I STRAFFEGJENNOMFØRINGSLOVEN MV

Det vises til brev av 16.01.12 fra Justisdepartementet hvor det bes om uttalelse til høringsnotat av januar 2012 om flere forslag til lovendringer i straffegjennomføringsloven og straffeprosessloven.

Høringsnotatet er oversendt våre enheter. Svarene fra Drammen overgangsbolig, Telemark fengsel og Ringerike fengsel følger vedlagt.

Kriminalomsorgen region sør har følgende kommentarer til høringsnotatet:

3 Myndighet til å utpeke personundersøker – straffeprosessloven § 163

Vi slutter oss til forslaget om endring i straffeprosessloven § 163 første ledd slik at kompetansen til å utpeke personundersøker endres fra "lokalt friomsorgskontor" til kriminalomsorgen, samt at nærmere regler om utpekingsretten og hvem som skal gjennomføre personundersøkelsen fastsettes i forskrift.

4. Myndighet til å beslutte fullbyrding av dom på gjeninnsattelse av reststraff – straffeprosessloven § 455 første ledd tredje punktum

Vi slutter oss til forslaget om å rette opp manglene i ovennevnte bestemmelse ved å føye til "reststraff etter prøveløslatelse etter straffegjennomføringsloven § 44".

5 Kriminalomsorgens tilgang til taushetsbelagte opplysninger om hemmelig telefonnummer mv. – straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd ny bokstav d

Som et ledd i oppgaven med å innkalle straffedømte til soning, støtter vi forslaget om at kriminalomsorgen gis tilsvarende unntak som politiet fra taushetsplikten i ekomloven § 2-9 tredje ledd ved bruk av elektronisk kommunikasjon.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det kan tenkes andre situasjoner enn ved soningsinnkallinger hvor opplysningene kan være formålstjenlige å bruke. I likhet med Ringerike fengsel anser vi at det kan være formålstjenlig for kriminalomsorgen å få tilgang til

Postadresse:
Dokumentsenter
Postboks 694
4305 Sandnes

Besøkadresse:
Kjelleveien 21

Telefon: 33 01 78 00
Telefaks: 33 01 78 01

Org.nr: 982 348 714

Saksbehandler:
Irene Nygård

E-post: postmottak.region-
sor@kriminalomsorg.no

avtalebaserte hemmelige telefonnummer i forbindelse med innsattes telefonering for å undersøke samtalepartens identitet på forhånd, jf. straffegjennomføringsloven § 27 sjette ledd.

Telemark fengsel anfører i sitt høringsforslag at det kan tenkes situasjoner hvor det kan være hensiktsmessig med tilgang til avtalebaserte hemmelige telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger samt elektronisk kommunikasjonsadresse, for eksempel ved funn av mobiltelefon i fengslet, ved mistanke om at de innsatte ulovlig har kommunisert via internett og ved brudd på vilkår i forbindelse med utganger fra fengslet. I likhet med Telemark fengsel ser vi at det i flere av disse sakene vil være en grense mot hva som vil være politiets oppgave å etterforske. Samtidig anser vi det formålstjenlig at kriminalomsorgen selv i en innledningsfase kan skaffe seg oversikt over abonnementsopplysninger ved for eksempel funn av mobiltelefon i fengslet for enklere å kunne avklare eierskap av telefonen og bruken av denne, og dette vil i utgangspunktet ikke være en etterforskning politiet har ansvar for.

Vi støtter videre forslaget om å endre overskriften i § 7a til *Opplysningsplikt* overfor kriminalomsorgen. Det vises i den anledning til høringsuttalelsen fra Ringerike fengsel vedr. erfaring om at enkelte etater, bl.a. barneverntjenesten, oppfatter bestemmelsen dithen at kriminalomsorgen har en rett til å innhente opplysninger, men at vedkommende etat ikke har tilsvarende plikt til å avgi ellers taushetsbelagte opplysninger.

6. Utvidet bruk av overgangsbolig – straffegjennomføringsloven § 11 nytt femte ledd

Vi støtter forslaget om en lovfestet adgang til direkte innsettelse i overgangsbolig på idømt fengselsstraff på inntil 1 år.

Ringerike fengsel og Drammen overgangsbolig har kommentert forslaget i vedlagte høringsuttalelser, bl.a. i forhold til gjenstående soningstid og permisjonsmuligheter.

7. Overføring mellom gjennomføringsformer – straffegjennomføringsloven § 14

7.2.2 § 14 første ledd bokstav c

Som nevnt i høringsforslaget er hensikten med bestemmelsen i § 14 første ledd bokstav c at innsatte skal bli gjort tydelig oppmerksom på en atferd fengslet anser som uønsket, og samtidig få et varsel om hvilke konsekvenser det kan få hvis atferden ikke endres. Det er dermed et poeng at man kan gå inn å justere atferden før den blir så alvorlig at den kvalifiserer for reaksjon etter straffegjennomføringsloven § 40. Vi mener derfor at alternativ 2 er det beste forslaget, dvs. at vilkåret om ”skriftlig advarsel” fjernes helt fra lovteksten, men at fengslet må forsøke andre tiltak for å endre den uønskede atferden før overføringen kan finne sted. Det kan diskuteres om vilkåret om å forsøke andre tiltak fremkommer av lovteksten, og at retningslinjene gir utfyllende regler om hvilke tiltak som er relevante.

Både Ringerike fengsel og Telemark fengsel slutter seg til alternativ 2. Telemark fengsel mener imidlertid at muligheten for skriftlig advarsel beholdes som en mulighet dersom atferdssamtalen ikke fører frem til en atferdssamtale. Vi stiller oss ikke bak dette forslaget da vi anser at det er tilstrekkelig at atferdssamtalen er gjennomført/forsøkt gjennomført før overføring kan finne sted dersom innsatte ikke endrer atferd.

Ringerike fengsel ønsker nærmere retningslinjer om hva som ligger i begrepet ”*fortsetter å påvirke miljøet i fengslet på en særlig negativ måte*”. Vi støtter dette forslaget.

7.2.3 § 14 første ledd ny bokstav f

Vi støtter forslaget om en hjemmel for å tvangsoverføre innsatte av hensyn til konkrete tilsatte i fengslet. Vi er videre enige med både Ringerike fengsel og Telemark fengsel at bestemmelsen

også bør gjelde dersom den tilsatte eller noen av denne nærstående er fornærmet eller etterlatt i en av innsattes tidligere straffesak.

7.2.4 § 14 første ledd ny bokstav g

Vi støtter forslaget om en hjemmel for å tvangsoverføre innsatte av hensyn til fangesammensetningen.

7.2.5 § 14 nytt annet ledd

Vi støtter forslaget om å lovfeste en adgang for kriminalomsorgen til å overføre innsatte til et annet fengsel dersom overføringen ivaretar innsattes behov på en hensiktsmessig måte. Dette gjelder både i forhold til barn og unge til ungdomsenhet, men også i forhold til andre innsatte hvor det vurderes at det nåværende fengsel ikke vil kunne oppfylle innsattes behov på samme måte som et annet fengsel, jf. eksempelet om langtidsdømte som er innsatt i en liten anstalt med et begrenset aktivitetstilbud.

8 Fastsettelse av vilkår ved permisjon og straffavbrudd – straffegjennomføringsloven § 36 annet ledd

Vi støtter forslaget om å ta inn ”bl.a.” i § 36 annet ledd annet punktum for å presisere at oppretningen i bestemmelsen ikke er uttømmende.

9 Unnlate å etterkomme pålegg om å møte til fullbyrding av straffen – straffegjennomføringsloven § 40 syvende ledd

Etter vår oppfatning er det allerede innarbeidet praksis at unnlatt oppmøte til samfunnsstraff behandles som brudd, jf. straffegjennomføringsloven § 58, jf. forskriften § 5-4 annet ledd og retningslinjene punkt 5.8. Vi støtter derfor forslaget om at unnlatt oppmøte til samfunnsstraff unntas fra straffebestemmelsen i § 40 syvende ledd.

10 Prøveløslatelse av utenlandske innsatte der utvisningen skal iverksettes samtidig med løslatelsen – straffegjennomføringsloven § 42 sjette ledd

Vi støtter forslaget om å oppheve § 42 sjette ledd, og at det isteden gis nærmere regler i forskrift og retningslinjer.

Vi støtter videre Ringerike fengsels forslag om at det bør tilføyes i § 43 at det kan settes om vilkår for en prøveløslatelse etter § 42 tredje ledd at utvisningen effektueres samtidig med løslatelsen.

Telemark fengsel anfører i sin høringsuttalelse at man ikke bør benytte skjønnsutøvelsen i § 42 femte ledd på en slik måte at man omgår Sivilombudsmannens innsigelser. Fengslet mener derfor at det vil være mer riktig å informere politiet i god tid om forventet løslatelse, slik at man kan forberede seg på fengsling etter utlendingsloven dersom utvisningen ikke lar seg effektuere ved løslatelsesdato.

Vi er enige med Telemark fengsel i at det er viktig å ikke ”omgå” Sivilombudsmannens innsigelser/bestemmelsen i EMK artikkel 5 ved benyttelsen av § 42 femte ledd. Det antas imidlertid at det i forskrift og retningslinjer vil bli gitt nærmere regler om hvordan man skal vurdere et utvisningsvedtak med manglende effektuering i forhold til skjønnsutøvelsen i § 42 femte ledd.

11 Justering av straffegjennomføringsloven § 44 femte ledd og § 58 siste ledd

Her har vi ingen kommentarer utover at dette synes som en nødvendig justering.

12 Hvilke straffegjennomføringsregler gjelder for varetektsinnsatte mv. – straffegjennomføringsloven § 52.

Vi støtter forslaget om å endre straffegjennomføringsloven § 52 annet punktum slik at § 40 åttende ledd ikke gjelder ved varetekt og andre reaksjoner når det er særskilt bestemt i lov.

13 Avgjørelsesmyndighet ved soningsutsettelse – straffegjennomføringsloven § 58 annet ledd

Vi støtter forslaget om å endre § 58 annet ledd annet punktum slik at det blir samsvar med de nye reglene om utsettelse samt endring i § 44 slik at denne regelen gjelder tilsvarende ved brudd på prøveløslatelsesvilkår.

14 Administrative og økonomiske konsekvenser

I høringen blir det reist spørsmål om man kan utnytte eventuelle flere overgangsboliger. I region sør er det en overgangsbolig – Drammen overgangsbolig – og der er det til enhver tid en kapasitetsutnyttelse på nær 100 %. Overgangsboligen er en viktig del av soningsprogresjonstilbudet og så lenge overgangsboligen plasseres i nærheten av sentrale strøk er vi ikke bekymret over kapasitetsutnyttelsen. I høringsrunden til kapasitetsplanen har vi også sagt at vi ønsker overgangsbolig i Telemark.

Med hilsen

Erling Fæste
assisterende regiondirektør

Irene Nygård
rådgiver